

KR.070.22.2021

**Notatka ze spotkania z przedstawicielami
Komitetu Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu Polskiej Akademii Nauk**

8 grudnia 2021 r. godz. 16.00

Spotkanie w trybie zdalnym - platforma Cisco Webex Meetings.

Uczestnicy spotkania:

1. prof. Wojciech Niżański
2. prof. Dorota Zięba – Przybylska
3. prof. Rajmund Sokół
4. prof. Tomasz Janowski
5. prof. Anna Chełmońska-Soyta
6. prof. Renata Urban-Chmiel
7. prof. Dariusz Skarżyński
8. prof. Krzysztof Nowak
9. prof. Jacek Kuźnicki, Przewodniczący Rady NCN
10. prof. Jakub Fichna, członek Rady NCN przewodniczący Komisji Rady Nauk o Życiu
11. prof. Monika Kaczmarek, członek Rady NCN
12. dr Anna Fiust, Koordynator Dyscyplin NCN

Przebieg spotkania:

Przedstawiciele Komitetu Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu PAN podziękowali za możliwość spotkania i otwartość NCN do dyskusji. Przedstawili problemy środowiska w pozyskiwaniu grantów NCN wyrażone pismem skierowanym do Rady NCN z dnia 27 maja 2021 r. (w załączeniu) oraz odnieśli do odpowiedzi Rady na przedstawione przez Komitet problemy i postulaty wyrażone pismem z dnia 7 października 2021 r. (w załączeniu).

Zwrócili uwagę na mały sukces przedstawicieli środowiska w konkursach NCN. Przekazano, że z przeprowadzanych analiz wynika, że łączny wskaźnik sukcesu projektów składanych przez krajowe instytucje weterynaryjne w latach 2015-2020 wyniósł ok. 8 - 11%, co w opinii środowiska wskazuje na istotny problem systemowy. Taka sytuacja powoduje, że wysokość finansowania obszaru nauk weterynaryjnych jest bardzo niska, co wpływa na poziom rozwoju badań dotyczących głównych problemów zdrowia zwierząt i medycyny weterynaryjnej. Zdaniem przedstawicieli KNWiBR PAN na taką sytuację wpływ ma w dużej mierze rozproszenie nauk weterynaryjnych w wykazie paneli NCN i umiejscowienie weterynarii we wspólnym panelu z naukami medycznymi, co powoduje, że członkowie Zespołów Ekspertów powoływani do oceny wniosków złożonych do tego panelu reprezentują przeważnie nauki medyczne. Przedstawiono postulat, że oceny składanych projektów weterynaryjnych w relacji do wiedzy z zakresu medycyny człowieka nie zawsze są trafne, pozostając niewrażliwe na odrębność problemów medycyny weterynaryjnej wynikającą z różnic gatunkowych i zróżnicowanego postępu wiedzy klinicznej. Wskazano na ryzyko negatywnej oceny wartościowych projektów podczas pierwszego etapu oceny, ze względu na wąską tematykę problemów badawczych typowo weterynaryjnych, gdzie zwierzę traktowane jest jako gatunek docelowy, a nie jako model. Często, w związku z tym, że nauki weterynaryjne są na pograniczu badań podstawowych i badań klinicznych istnieje duże ryzyko niskiej kwalifikacji projektów w procesie oceny, z uwagi na słabszą ocenę nowatorstwa i wpływu na dyscyplinę

w porównaniu wagi kryterium biologicznego, bądź medycznego z medycyną weterynaryjną. W opinii środowiska wnioski przedkliniczne z zakresu weterynarii przegrywają z wnioskami medycznymi. Wskazano, że o ile projekty medyczne mogą liczyć na finansowanie przez Agencję Badań Medycznych tak, w przypadku projektów weterynaryjnych, NCN pozostaje jedynym źródłem finansowania badań. Przywołano propozycję odwzorowania w wykazie paneli NCN struktury paneli ERC, gdzie nauki weterynaryjne ulokowane są w panelu obejmującym dyscypliny dotyczące nauk o zwierzętach, natomiast specjalności nauk medycznych uwzględniane są w innych panelach. Przyjmując argumentację NCN o braku możliwości wyodrębnienia panelu dla nauk weterynaryjnych, zwrócono uwagę na potrzebę zwiększenia reprezentacji przedstawicieli dyscypliny weterynaria jako ekspertów oceniających wnioski w konkursach NCN. Przekazano, że lekarze medycyny weterynaryjnej posiadają kompetencje, aby ocenić również wnioski medyczne, co należałoby uwzględnić szczególnie w budowaniu Zespołów Ekspertów. Pozwoliłoby to na kompetentną ocenę wniosków weterynaryjnych na pierwszym etapie, podczas którego (z uwagi na niższą ocenę wpływu i nowatorstwa na daną dziedzinę, dyscyplinę) najwięcej dobrych wniosków odpada bez szansy na specjalistyczną ocenę w drugim etapie. Większy udział ekspertów panelu z zakresu medycyny weterynaryjnej, zdaniem środowiska, pozwoliłoby na przekonanie pozostałych członków zespołu co do wagi proponowanych problemów badawczych z zakresu weterynarii. Zwrócono również uwagę na problem „gubienia” dobrych projektów na pierwszym etapie oceny i zaproponowano wprowadzenie recenzji interaktywnych dla pewnej puli wniosków, w których wnioskodawca mógłby odnieść się do uwag ekspertów na pierwszy etap. Zwrócono również uwagę na rzetelność opinii przygotowywanych przez ekspertów, co w przypadku braku przekonującej argumentacji, wpływa na motywację do dalszego składania wniosków do NCN. W celu poprawy skuteczności w aplikowaniu o granty NCN przedstawiciele środowiska działającego w obszarze medycyny weterynaryjnej, zwrócono się z prośbą o możliwość współdziałania z NCN w zakresie przeprowadzania szkoleń, webinarów, działań doradczych, itp.

Przedstawiciele NCN wskazali, że wnioski weterynaryjne w konkursach NCN są rozproszone i nie są składane jedynie do panelu NZ5. Istotnym problemem jest to, że liczba wniosków w konkursach z obszaru weterynarii jest niewielka i przykładowo w panelu NZ5 liczba projektów medycznych dotyczących człowieka jest zdecydowanie większa niż liczba wniosków dotyczących zwierząt. Zwrócono uwagę, że NCN dąży do właściwego doboru ekspertów, w taki sposób, aby był spójny z tematyką wniosków składanych w panelach. Przekazano, że NCN dokłada starań, aby w Zespole Ekspertów panelu NZ5 zawsze znaleźli się naukowcy reprezentujący medycynę weterynaryjną. Eksperti są informowani przez Koordynatora Dyscyplin, że wnioski z zakresu weterynarii, stanowią mniejszość w panelu NZ5 i należy zwrócić szczególną uwagę na rozbieżność dziedzinową/dyscyplinową przy porównywaniu m.in. dorobków naukowych. Dodatkowo, NCN dokłada wszelkich starań, aby wnioski na etapie eksperckim, były zawsze oceniane przez specjalistów danej dyscypliny. W kwestii statystyk i analizy współczynnika sukcesu, zwrócono uwagę na rozbieżność w tym zakresie. NCN określa wnioski weterynaryjne po deskryptorach, a nie po wnioskodawcach. W związku z tym, ze statystyk wynika, że wnioski z obszaru medycyny weterynaryjnej składane do paneli: NZ5, NZ6, NZ7 wykazały wysoki współczynnik sukcesu. Zwrócono uwagę na konieczność wskazywania przez samych wnioskodawców właściwych deskryptorów paneli NCN, tak aby możliwy był jak najlepszy dobór ekspertów i recenzentów zewnętrznych do oceny merytorycznej wniosków. Jest to szczególnie ważne, gdyż Zespoły Ekspertów są międzynarodowe, a recenzenci wewnętrzni w przeważającej większości to naukowcy z zagranicy. Przekazano, że w przypadku badań interdyscyplinarnych, na pierwszym etapie przygotowywana jest dodatkowa ocena przez eksperta z innego panelu niż ten, do którego składany jest wniosek. W systemie OSF można wskazać do trzech pomocniczych określić

identyfikujących dla badań proponowanych do finansowania. Dlatego też kluczowym jest wyraźne określenie przez wnioskodawców właściwych deskryptorów, w tym tych opisujących dyscyplinę weterynarii. W kwestii rzetelności opinii ekspertów, zwrócono uwagę, że ze względu na to, że proces oceny wniosków w NCN jest dwuetapowy, na pierwszym etapie przeprowadzana jest ocena przez ekspertów panelu, których ekspertyza wpisuje się w zakres tematyczny panelu NZ5, a niekoniecznie związana jest bezpośrednio z wąskim tematem badawczym. W związku z tym, opinie na tym etapie mogą być ogólne i dotyczą podstawowych założeń projektu, dlatego mogą być odbierane jako nie w pełni satysfakcjonujące. Dopiero na drugim etapie przeprowadzana jest ocena przez recenzentów, specjalistów w danej tematyce badawczej. Dlatego też zwrócono uwagę, jak ważnym jest przygotowanie skróconego opisu projektu badawczego, w którym na 5 stronach trzeba przekonać ekspertów w panelu do problemu jaki zamierza się zbadać w projekcie, dlaczego finansowanie proponowanych badań ma znacznie, jak również podkreślić na czym polega ich nowatorskość. Przekazano, że ogólnie niski współczynnik sukcesu we wszystkich dziedzinach wynika z ograniczonych możliwości finansowych NCN, co powoduje często sytuacje, w których bardzo dobre wnioski nie otrzymują finansowania. Zgodzono się z tym, że potrzebne jest zwiększenie aktywności przedstawicieli weterynarii w składaniu wniosków w kolejnych konkursach NCN. Zasugerowano, aby podjąć wysiłek na rzecz zwiększenia liczby wniosków, z naciskiem na ich wysoki poziom naukowy. W związku z tym, zachęcono do korzystania z pomocy NCN w tym zakresie, poprzez udział w szkoleniach i warsztatach przeprowadzanych dla naukowców, jak również dla przedstawicieli administracji uniwersytetów, instytutów badawczych, etc.

Ustalenia:

1. Komitet Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu PAN wystąpi do NCN z prośbą o przeprowadzenie przez NCN szkoleń dla wnioskodawców w instytucjach reprezentowanych przez Komitet.
2. Komitet Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu PAN powoła zespół roboczy do analizy deskryptorów w wykazie paneli NCN, celem zaproponowania ewentualnych zmian w opisach pomocniczych określeń identyfikujących, aby były jak najbardziej dostosowane do potrzeb środowiska (termin do 15 marca 2022 r).
3. Rada NCN przy kolejnym naborze ekspertów do prac Zespołów Ekspertów odpowiedzialnych za ocenę wniosków w konkursach NCN w panelu NZ5 podejmie starania, aby zwiększyć liczbę ekspertów z nauk weterynaryjnych. Zaproponowano, że Rada NCN rozważy możliwość powierzenia funkcji przewodniczącego Zespołu Ekspertów NZ5 ekspertowi reprezentującemu dyscyplinę weterynarii.
4. Ustalono konieczność przeprowadzenia briefingów dla członków Zespołów Ekspertów, które wskazywałyby na specyfikę dyscypliny weterynarii, w szczególności w kontekście badań przedklinicznych i klinicznych i braku możliwości finansowania projektów weterynaryjnych przez Agencję Badań Medycznych.
5. Przyjęto propozycję przekazania list czasopism, w których publikowane są artykuły z obszaru medycyny weterynaryjnej, które mogą być pomocne w doborze ekspertów i recenzentów z tej dyscypliny.

Kraków, 8 grudnia 2021 r.

Opracowanie: Kancelaria Rady NCN

Załączniki:

1. Pismo KNWiBR PAN do Rady NCN z dnia 27 maja 2021 r.
2. Pismo Rady NCN do KNWiBR PAN z dnia 7 października 2021 r.